

УДК 341.232.2

JEL F35

DOI 10.33244/2617-5932.8.2021.52-61

В. В. Грицун,*здобувач ступеня доктора філософії,**Національна академія статистики,**обліку та аудиту,**м. Київ, Україна**e-mail: 123vk@ukr.net***ORCID ID 0000-0001-7747-9345**

МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА ЄС

Проаналізовано особливості фінансової допомоги від ЄС. Описано основні способи надання такої допомоги та вказано на існуючі проблеми. Показано, що фінансова допомога ЄС є значною підтримкою європейської інтеграції України. ЄС також надає Україні позики з метою макрофінансової допомоги, сума яких досягла 1,2 млрд євро, для зменшення негативних наслідків пандемії коронавірусної інфекції. На період 2021–2027 рр. визначено п'ять цілей, під які ЄС виділить Україні фінансову допомогу.

Встановлено, що найбільш привабливою формою надання фінансової допомоги для України є передвступна допомога країнам-кандидатам. З огляду на неможливість на цей момент з політичних причин надання Україні доступу до фонду допомоги країнам перед набуттям членства в ЄС уряду України, з огляду на унікальність угоди про асоціацію та власний статус у процесі європейської інтеграції, потрібно також вимагати створення спеціального фінансового інструменту для підтримки України (можливо, спільно з іншими країнами Східного партнерства, які підписали угоди про асоціацію) у здійсненні необхідних реформ.

Ключові слова: міжнародні фінансові організації, фінансова допомога ЄС, цілі сталого розвитку, фінансові механізми, джерела фінансування.

В. В. Грицун. Международная финансовая помощь ЕС

Проанализированы особенности финансовой помощи от ЕС. Описаны основные способы оказания такой помощи и указаны существующие проблемы. Показано, что финансовая помощь ЕС является значительной поддержкой европейской интеграции Украины. ЕС также предоставляет Украине займы с целью макрофинансовой помощи, сумма которых достигла 1,2 млрд евро, для уменьшения негативных последствий пандемии коронавирусной инфекции. На период 2021–2027 гг. определены пять целей под которые ЕС выделит Украине финансовую помощь.

Установлено, что наиболее привлекательной формой предоставления финансовой помощи для Украины есть предвступная помощь странам-кандидатам. Учитывая невозможность на данный момент по политическим причинам предоставление Украине доступа к фонду помощи странам перед приобретением членства в ЕС правительства Украины, учитывая уникальность соглашения об ассоциации и собственного статуса в процессе европейской интеграции следует также требовать создания специального финансового инструмента для поддержки Украины (возможно, совместно с другими

странами «Восточного партнерства», подписавшие соглашения об ассоциации) в осуществлении необходимых реформ.

Ключевые слова: международные финансовые организации, финансовая помощь ЕС, цели устойчивого развития, финансовые механизмы, источники финансирования.

Мета дослідження: аналіз основних видів та особливостей надання фінансової допомоги від ЄС.

Постановка проблеми. Україна – пріоритетний партнер Європейського Союзу (ЄС). ЄС підтримує Україну в питанні зміцнення стабільного, процвітаючого і демократичного майбутнього для її громадян, а також залишається прихильником її незалежності, територіальної цілісності і суверенітету. Угода про асоціацію, включаючи Угоду про поглиблену зону вільної торгівлі (УПЗВТ), підписану в 2014 році, є основним інструментом зближення України і ЄС, сприяє поглибленню політичних і зміцненню економічних зв'язків і шанобливому ставленню до спільних цінностей [5, с. 62]. Україна продовжує реалізацію амбітної програми реформ, спрямованих на прискорення економічного зростання і підвищення рівня життя громадян. Пріоритетними напрямками є боротьба з корупцією, реформа судової та виборчої систем, зміна Конституції, покращення ділового клімату, підвищення енергетичної ефективності, реформу державного управління та децентралізація.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема фінансової допомоги на шляху здобуття Україною членства в Європейському Союзі, а також міжнародно-правових аспектів конституційного законодавства відображена в наукових роботах таких правників, як О. К. Вишняков, Ю. О. Волошин, І. О. Гоша, М. А. Дамірлі, В. Н. Денисов, А. М. Колодій, Б. В. Калиновський, Н. В. Камінська, В. М. Кампо, О. В. Кресін, Л. А. Луць, М. М. Макієвич, В. Є. Мармазов, П. Ф. Мартиненко.

Попри значний науковий доробок ключові питання міжнародної фінансової допомоги в умовах вступу до Європейського Союзу не є достатньо розробленими і представлені фрагментарними дослідженнями або спрямовані на окремі аспекти фінансування. Саме відсутність комплексних досліджень ефективності та доцільності фінансової допомоги Україні зумовила невирішеність кількох актуальних питань. Зазначені вище обставини й зумовили вибір об'єкта та предмета дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Маючи спільні сухопутні кордони з чотирма державами-членами ЄС (Польща, Угорщина, Словаччина, Румунія) і Молдовою, Україна має великий інтерес до прикордонного співробітництва під егідою ЄС. Фінансова допомога ЄС є значною підтримкою європейської інтеграції України. Починаючи з 2007 р., допомога Україні надавалась переважно в межах Європейського інституту сусідства та партнерства (ЄІСП) згідно з Регламентом Європейського парламенту та Ради ЄС від 24.10.2006 № 1638/2006 р., яким встановлювались основні засади та принципи щодо застосування ЄІСП. Загальний обсяг фінансової допомоги, наданий Україні з 2007 до 2013 р., становив 2,7 млрд євро. З 2014 року ЄС і його фінансові інститути мобілізували понад 15 млрд євро у вигляді грантів і позик для підтримки процесу реформ з чітко обумовленими умовами подальшого прогресу [10, с. 11].

Крім того, ЄС також надав Україні позики з метою макрофінансової допомоги, сума яких досягла 1,2 млрд євро, для зменшення негативних наслідків пандемії коронавірусної інфекції.

Проведемо більш детальний аналіз рівня фінансової допомоги за роками. Так, з 2014 р. на підтримку розвитку інфраструктури та реформи транспорту, енергетики, сільського господарства, освіти та муніципального сектору, а також надання значної фінансової та технічної підтримки малому та середньому бізнесу та відновленню основоположної соціальної інфраструктури, яка постраждала внаслідок конфлікту на Сході України, ЄС надав 4,3 млрд євро у вигляді позик, виданих Європейським інвестиційним банком (ЄІБ), 4,05 млрд євро інвестицій від Європейського банку реконструкції та розвитку (зовнішнє посилення) в рамках нинішнього мандата були виділені завдяки підтримці ЄС і його держав-членів, які виступали також як донори. Мета кредитів – допомогти розвитку та реформі банківського сектору, агробізнесу, транспорту та малому бізнесу в Україні [1, с. 38].

Європейський план зовнішніх інвестицій. Це ключова ініціатива ЄС для стимулювання державних і приватних інвестицій. Європейський план зовнішніх інвестицій залучає додаткові інвестиції, мінімізуючи фінансові ризики за допомогою нового гарантійного фонду ЄС (у розмірі 1,5 млрд євро) і комбінуючи гранти ЄС з позиками від європейських фінансових організацій через інвестиційний інструмент сусідства (ІВС) [2]. З 2014 року понад 205 млн євро були направлені в Україну через ІВС для підтримки фінансування інфраструктури в таких сферах, як водопостачання та санітарія, енергетична ефективність, транспорт, структура зв'язку, захист навколишнього середовища, допомога малому і середньому бізнесу, муніципальній інфраструктурі, також надається підтримка для кредитування у місцевій валюті.

Загалом, надано 1 млрд 365 млн євро в рамках Європейського інструменту сусідства, зокрема:

- у 2014 році – 365 млн євро на підтримку та моніторинг демократичних реформ, зміцнення макроекономічної стабільності, посилення функцій державного управління та соціально-економічного розвитку України. Це було зроблено в рамках двох програм: підтримки бюджету за програмою зміцнення державних інститутів (355 млн євро) і за допомогою підтримки громадянського суспільства в Україні (10 млн євро);

- у 2015 році – 200 млн євро на програми підтримки розвитку приватного сектору (95 млн євро), технічного співробітництва (15 млн євро) та реформи децентралізації U-LEAD (90 млн євро);

- у 2016 році – 200 млн євро в рамках ініціативи ЄС на боротьбу з корупцією в Україні (15 млн євро), а також на розвиток технічного співробітництва (28,5 млн євро), реформу державного управління (104 млн євро) і програму побудови правової держави PRAVO (52,5 млн євро);

- у 2017 році – 200 млн євро на забезпечення енергетичної ефективності (50 млн євро), управління державними фінансами (50 млн євро), підтримку сталого соціально-економічного розвитку та належного управління в порушених конфліктом східних регіонах України (50 млн євро), розвиток технічного співробітництва (37 млн євро), а також на кредитування мікробізнесу та малих підприємств у місцевій валюті через ІВС (13 млн євро) [4, с. 388];

- у 2018 році – 200 млн євро на програму підтримки енергетичної ефективності для України EE4U-II (54 млн євро), розвиток технічного співробітництва (37 млн євро), програму «EU4Skills: пріоритетні навички для сучасної України» (38 млн євро), програму контактів між людьми «Будинок Європи» (18 млн євро), підтримку громадянського

суспільства (3 млн євро), а також на розвиток муніципальної інфраструктури через ІВС (50 млн євро);

– у 2019 році – 200 млн євро на ініціативу ЄС на боротьбу з корупцією в Україні – фаза II (15 млн євро), U-LEAD з Європою: фаза II (40 млн євро), підтримку громадянського суспільства і культури (10 млн євро), розвиток технічного співробітництва 2019 (44 млн євро), розвиток цифрового управління і цифрової економіки (25 млн євро), додаткову підтримку східних регіонів України (10 млн євро), сільське господарство і підтримку малих ферм (44 млн євро), а також на розвиток муніципальної інфраструктури та кредитування у місцевій валюті через ІВС (25 млн євро).

З 2014 року через служби з зовнішньополітичних інструментів було виділено понад 116 млн євро з коштів інструменту підтримки стабільності та миру. Також надавалася допомога Спеціальній моніторинговій місії ОБСЄ; внутрішнім переселенцям; населенню, постраждалому в результаті конфлікту; у сфері відновлення управління і примирення в постраждалих громадах. Вибірка недавніх прикладів включає:

– 2018 рік: підтримка стабільності в Україні шляхом посилення кібербезпеки напередодні президентських виборів (1 млн євро);

– 2019 рік: підтримка гуманітарного розмінування з метою посилення стійкості і стабільності на Сході України, включаючи прибережні регіони Азовського моря (5 млн євро). 2019 рік: протидія дезінформації в південних і східних регіонах України (2 млн євро);

– 2020 рік: підтримка посилення стійкості регіону Азовського моря (1 млн євро). 2020 рік: підтримка реінтеграції ветеранів конфлікту на Сході України (фаза II) [6, с. 34].

На сьомому засіданні Ради асоціації ЄС-Україна, що пройшло 11 лютого 2021 р. під головуванням голови європейської дипломатії Жозепа Борреля, для продовження фінансової допомоги Україні, було наголошено на певних існуючих проблемах у сучасній Україні, що сильно стримують фінансування реформ.

Зокрема, було констатовано на відсутності істотного прогресу в реформуванні цілого ряду областей. Реформи гальмуються внутрішньою інституційною нестабільністю і протиріччями, відсутністю чітких орієнтирів, обмеженістю ресурсів, зовнішніми чинниками, а також відсутністю політичної рішучості прийняти і забезпечити повну незалежність судових та економічних інститутів. Було також заявлено, що в Україні все ще широко поширена корупція. Дійсно, згідно з індексом сприйняття корупції Transparency International, в 2020 році Україна посіла 117-те місце з 180 країн. Прогрес є, але незначний: у 2017 році вона перебувала на 130-му рядку рейтингу. Зараз Україна розташовується по сусідству з такими країнами, як Непал, Сьєрра-Леоне, Замбія, Есватіні і Єгипет. Зусилля по боротьбі з корупцією важливі для виділення наступного траншу макрофінансової допомоги ЄС [3].

Критиці піддалася і українська судова система. Так, Брюссель висловив «особливу стурбованість» прийняттям у жовтні 2020 року Конституційним судом рішенням про скасування низки статей КК, що стосуються боротьби з корупцією. Такий крок, як стверджується у доповіді, «створив правову прогалину в українській антикорупційній архітектурі». Не обійшли стороною в ЄС і проблеми зі свободою преси в Україні, які виступили на перший план зокрема в світлі фактичної ліквідації указом президента В. Зеленського трьох опозиційних телеканалів.

На сьогодні існують також програми територіальної співпраці (Interreg), які дозволяють залучення у проекти держав, що не є членами ЄС. Сьогодні, такі програми надають

Україні можливість отримати фінансування на проведення певних реформ у кооперації з європейськими партнерами. Україні нині доступні лише програми транснаціонального співробітництва (Interreg B), які можуть включати держави, що не є членами, кандидатами або потенційними кандидатами на членство в ЄС (за умови кооперації з країнами-членами ЄС). Якщо Україна стане потенційним кандидатом на членство в ЄС, також можлива перспектива транскордонного співробітництва (Interreg A). Варто зазначити, що Україна не може набути статусу держави-кандидата на членство в ЄС згідно з Угодою про асоціацію [7, с. 32].

У період фінансування 2000–2006 рр. Україна взяла участь у двох програмах транснаціональної співпраці – разом з Угорщиною, Словаччиною, Польщею та Білоруссю. За період з 2007–2013 рр. Україна взяла участь в одній програмі транснаціональної співпраці – «Південно-Східна Європа», що фінансувалася за підтримки Європейського фонду регіонального розвитку (ЄФРР). У період 2014–2020 рр. Європейський фонд регіонального розвитку виділив 12.6 млрд євро на програми територіальної співпраці (57 транскордонних, 16 транснаціональних і 4 міжрегіональні програми), які можуть реалізовуватися у рамках співпраці як між країнами ЄС, так і між державами-членами ЄС з країнами, що не є членами ЄС.

Діяльність Європейського фонду регіонального розвитку врегульовано постановою Європейського парламенту та Європейської ради від 17 грудня 2013 року «Про Європейський фонд регіонального розвитку та про спеціальні умови, що стосуються інвестицій для цілей подальшого розвитку та покращення ситуації з робочими місцями та скасування постанови (ЄС) № 1080/2206». Серед пріоритетів на наступний період фінансування одними із найважливіших є розвиток європейської регіональної політики й поширення переваг єдиного ринку в Європі, заснованого на вільному переміщенні товарів і послуг, робочої сили та капіталу. До пріоритетів входить й розширення програм територіальної співпраці, на що варто звернути увагу Україні.

На наступний період фінансування ЄС – 2021–2027 рр. – визначено п'ять основних цілей:

- одним із найголовніших пріоритетів 2021–2027 рр. буде інвестування у проекти регіонального розвитку. 65–85 % (залежно від бюджету ЄС) ресурсів Європейського фонду регіонального розвитку та Фонду згуртування будуть виділені саме на цей напрям;
- інноваційні проекти, діджиталізація, економічний розвиток та підтримка малого й середнього бізнесу;
- екологічні проекти, виконання Паризької угоди, інвестиції у перехід на відновлювальну енергетику та боротьбу зі змінами клімату;
- проекти на покращення зв'язків у Європі, транспортних і цифрових мереж [8, с. 210];
- соціальні проекти, спрямовані на підвищення рівня зайнятості, додаткове навчання, рівний доступ до медичного обслуговування;
- сталий розвиток міст у ЄС та підтримка програм територіальної співпраці.

Програми міжрегіональної та транскордонної співпраці заохочуватимуться новими можливостями: певний регіон зможе використовувати частину коштів для фінансування проектів у будь-якій точці Європи у кооперації з іншими регіонами.

Таблиця 1

Обсяги фінансової допомоги ЄС для України за 2014–2020 рр.

Джерело	Надані обсяги, млн євро
1. ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ (2014–2020)	6 461.5
1.1 Загальна допомога розвитку (гранти) 2014–2020	1 472.2
1.2 Інструмент зовнішньої політики (Foreign Policy Instrument)	246.5
1.3 Інша підтримка з бюджету ЄС	332.8
1.4 Макрофінансова допомога (пільгова позика)	4 410 (I–IV Програми)
2. ЄВРОПЕЙСЬКІ ФІНАНСОВІ ІНСТИТУЦІЇ	8 600
2.1 Європейський інвестиційний банк (2014–2020)	4 600
2.2 ЄБРР (за 5 років)	4 000
УСЬОГО	15 061.5
Двостороння підтримка держав-членів ЄС	1 378.1

Джерело: авторська розробка на підставі даних Державної служби статистики.

Пріоритетними напрямками подальшої співпраці України та ЄС будуть «Зміцнення інституцій та належного управління», «Економічний розвиток та розвиток ринку», «Покращення сполучення, енергоефективність, захист навколишнього середовища та запобігання зміні клімату», «Мобільність і контакти між людьми», які приблизно порівну поділять бюджет допомоги. Відповідно, позитивним є те, що надана допомога в цілому сприятливо відображається на окремих сферах розвитку країни, зокрема на прозорості урядування та громадянському суспільстві, енергетиці та енергоефективності, комунікації та ІКТ, соціальній інфраструктурі та послугах, відновленні Донбасу та допомозі ВПО, ядерній безпеці тощо. Беззаперечним є і збільшення фінансової допомоги Україні ЄС – з запланованих 11,175 млрд євро до нинішніх 15,061 млрд євро. Проте, як показує проведений аналіз, існує і низка проблем [9, с. 165].

Понад 13 млрд з 15 млрд євро – це позики на поворотній основі (у формі кредитів). Хоч вони і надаються на пільгових умовах, але зважаючи на такі критичні обсяги, це додає Україні додаткових ризиків розвитку, бо у майбутньому існує необхідність повертати таку допомогу. Частка безповоротної допомоги залишається доволі малою.

Іншою проблемою є мала ефективність освоєння та вибірки кредитних коштів з чинних проєктів від МФО (48,22 % для ЄБРР та 15,6 % для ЄІБ). Основна причина полягає у тому, що ці кошти були виділені без затвердження попередньої стратегії їх освоєння Україною. Незважаючи на складні політичні та економічні обставини, в яких опинилася Україна, вона не є найбільшим реципієнтом офіційної міжнародної допомоги розвитку.

Отже, сьогодні Україна залишається важливим сусідом ЄС. У складних умовах зовнішньої агресії та масштабних соціальних потрясінь Україна змогла досягти суттєвого прогресу з таких політичних напрямів – прогресу, що відзначений з боку ЄС та вже призвів до конкретних результатів: лібералізації візового режиму та введення у дію Угоди про

асоціацію. Попит на реформи в Україні залишається високим в Європі і спостерігається готовність всебічно допомагати Україні змінюватись. Спільне бачення пріоритетів, темпів та характеру таких змін може відкрити шлях до значно тіснішої співпраці та збільшення допомоги з боку ЄС. Основою стратегії України, спрямованої на збільшення фінансової підтримки з ЄС, має стати взаємна зацікавленість сторін у перетворенні України із споживача у контрибутора європейської безпеки. Це завдання вимагає правильної оцінки ситуації, що склалася, та тенденцій її розвитку; а також подолання критичних слабкостей України в політичній та безпековій сферах.

Сьогоднішній формат відносин України з ЄС передбачає два основні шляхи до суттєвого поглиблення залучення ЄС до українських справ: прогрес у мирному процесі на Сході України або швидкі й ефективні реформи. Успіхи на кожному з напрямів дозволять ставити на порядок денний питання про значне збільшення обсягів фінансової допомоги Україні.

Найбільш привабливою формою надання фінансової допомоги для України є передвступна допомога країнам-кандидатам. З огляду на неможливість нині з політичних причин надання Україні доступу до фонду допомоги країнам перед набуттям членства в ЄС уряду України з огляду на унікальність угоди про асоціацію та власного статусу у процесі європейської інтеграції потрібно також вимагати створення спеціального фінансового інструменту для підтримки України (можливо спільно з іншими країнами Східного партнерства, які підписали угоди про асоціацію) у здійсненні необхідних реформ.

Висновки. Встановлено, що норми Угоди про асоціацію про фінансову допомогу Україні є відсилочними та декларативними і не передбачають зобов'язань ЄС щодо фінансування України за рахунок Європейських структурних фондів. Правила ЄС не передбачають можливості отримати Україною допомоги за рахунок Європейського соціального фонду, Фонду підтримки, Фонду солідарності ЄС, однак програми згаданих фондів є чинними до кінця 2020 року, а тому Уряду України потрібно здійснювати моніторинг програм, які будуть чинними у наступний період. Угода про асоціацію між Україною та ЄС передбачає виділення фінансової допомоги Україні відповідно до її потреб, галузевих спроможностей та прогресу у здійсненні реформ. Відсутність в Угоді про асоціацію перспектив членства обмежує її потенціал для стимулювання масштабних змін у суспільстві, що можливо компенсувати лише якісним збільшенням фінансової допомоги ЄС Україні, насамперед через європейські структурні та інвестиційні фонди.

Перспективи подальших досліджень полягають у посиленні та удосконаленні міжнародного співробітництва в напрямі фінансової допомоги із врахуванням внутрішніх та зовнішніх факторів. Перспективи подальших досліджень пов'язані також з визначенням особливостей діяльності окремих видів фінансових посередників в Україні. Співпраця України з Європейським Союзом допоможе наблизити нашу країну до високих стандартів Європи, покращити рівень життя та сприятиме добробуту людей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетна підтримка ЄС в Україні / Н. Старостенко, О. Саєнко та ін. ; за заг. ред. Н. Старостенко. – Київ: ФОП Москаленко О. М., 2014. – 60 с.

2. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2019 рік. Результати та плани [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/ar-aa-implementation-2019-4.pdf> (дата звернення: 03. 06.2021).
3. Ангел С. Міжнародна фінансова допомога: скільки грошей і на що виділили донори для розвитку інфраструктури, 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://voxukraine.org/uk/zaasfaltovanimilyardiyakyebrssvitovijbanktainshidonorirozvivayutinfrastrukтуруukrayini/> (дата звернення: 03.06.2021).
4. Колосова В. П. Актуальні питання взаємодії України з міжнародними фінансовими організаціями / В. П. Колосова // Актуальні питання фінансової та бюджетно-податкової політики в контексті реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки : наук.-практ. конф. (м. Київ, 17–18 трав. 2012 р.). – Київ: ДННУ «Акад. фін. упр.», 2012. – С. 387–390.
5. Колосова В. П. Вплив міжнародних фінансових організацій на економічний розвиток країни: питання теорії / В. П. Колосова // Економіка України. – 2016. – № 12. – С. 61–71.
6. Мицюк С. Сучасний стан та перспективи співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями / С. Мицюк, В. Мегей // Бюлетень Національного університету імені Тараса Шевченка. – 2015. – № 12. – С. 31–38.
7. Смирнова К. В. Феномен міжнародно-правового регулювання державної допомоги на прикладі права СОТ та права ЄС / К. В. Смирнова // Український часопис міжнародного права. – 2018. – № 2. – С. 29–35.
8. Фінансова глобалізація і євроінтеграція / за ред. О. Г. Білоруса, Т. І. Єфименко. – Київ: ДННУ «Акад. фін. упр.», 2015. – 496 с.
9. Чугунов І. Я. Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія / І. Я. Чугунов, А. В. Павелко, Т. В. Канаєва. – Київ: Київ. нац. торговельно-економ. ун-т, 2015. – 376 с.
10. Чугунов І. Я. Фінансова політика України в умовах глобалізації економіки / І. Я. Чугунов, М. Д. Пасічний // Вісник КНТЕУ. – 2016. – № 5. – С. 5–18.

REFERENCES

1. Starostenko, N. & Sajenko, O., et al. (2014). Bjudzhetna pidtrymka JeS v Ukrajinі [EU budget support in Ukraine]. – Kyiv: FOP Moskalenko O. M.
2. Zvit pro vykonannja Ughody pro asociaciju mizh Ukrajinou ta JeS za 2019 rik. Rezuljtaty ta plany [Report on the implementation of the Association Agreement between Ukraine and the EU for 2019. Results and plans]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/ar-aa-implementation-2019-4.pdf>
3. Anghel, Je. (2020). Mizhnarodna finansova dopomogha: skiljky ghroshej i na shho vydilyly donory dlja rozvytku infrastrukury [International financial assistance: how much money and what donors have allocated for infrastructure development]. URL: <https://voxukraine.org/uk/zaasfaltovanimilyardiyakyebrssvitovijbanktainshidonorirozvivayutinfrastrukтуруukrayini/>
4. Kolosova, V. P. (2012). Aktualjni pytannja vzajemodiji Ukrajinny z mizhnarodnymy finansovymy orghanizacijamy [Topical issues of Ukraine’s interaction with international financial organizations]. In Aktualjni pytannja finansovoji ta bjudzhetno-podatkovoji polityky v konteksti realizaciji Prohramy ekonomichnykh reform na 2010–2014 roky (pp. 387–390). Kyiv: DNNU «Akademija finansovogho upravlinnja».

5. Kolosova, V. P. (2016). Vplyv mizhnarodnykh finansovykh orghanizacij na ekonomichnyj rozvytok krajiny: pytannja teorii [The influence of international financial organizations on the economic development of the country: questions of theory]. *Ekonomika Ukrainy*, (12), 61–71.
6. Mycjuk, S., & Meghej, V. (2015). Suchasnyj stan ta perspektyvy spivpraci Ukrainy z mizhnarodnyimi finansovymi orghanizacijamy [Current state and prospects of Ukraine's cooperation with international financial organizations]. *Bjuletnej Nacionaljnogho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, (12), 31–38.
7. Smyrnova, K. V. (2018). Fenomen mizhnarodno-pravovogho rehuljuvannja derzhavnoji dopomogy na prykladi prava SOT ta prava JeS [The phenomenon of international legal regulation of state aid on the example of WTO law and EU law]. *Ukrainsjkyj chasopys mizhnarodnogho prava*, (2), 29–35.
8. Finansova ghlobalizacija i jevrintegracija [Financial globalization and European integration] (2015). (ed. by. O. Gh. Bilorusa). Kyiv: DNUU «Akademija finansovogho upravlinnja».
9. Chughunov, I. Ja., Pavelko, A. V., & Kanajeva, T. V. (2015). Derzhavne finansove rehuljuvannja ekonomichnykh peretvorenj: monografija [State financial regulation of economic transformations: a monograph] (ed. by. A. A. Mazaraki). Kyiv: Kyiv. nac. torghoveljno-/ekonom. un-t.
10. Chughunov, I. Ja., Pasichnyj, M. D. (2016). Finansova polityka Ukrainy v umovakh ghlobalizaciji ekonomiky [Financial policy of Ukraine in the conditions of economic globalization]. *Visnyk KNTEU*. – (5). – 5–18.

Viktoriiia V. Hrytsun, Postgraduate student, National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Ukraine

EU International Financial Assistance

The EU financial assistance to Ukraine is studied and the necessary conditions for its provision are listed. The analysis of the peculiarities of international financial assistance arranged by years has been carried out and the main directions of its use have been indicated. It has been established that at present there are also territorial cooperation programs (Interreg), which allow the involvement of non-EU countries into projects. At present, such programs provide Ukraine with the opportunity to receive funding for certain reforms in cooperation with European partners. Among the priorities for the next funding period, one of the most important is the development of European regional policy and the dissemination of the benefits of a single market in Europe based on free movement of goods and services as well as labor and capital.

The purpose of the study includes the analysis of the main types and features of EU financial assistance. It is the lack of comprehensive studies of the effectiveness and feasibility of financial assistance to Ukraine that has led to unresolved issues.

Research methods are theoretical analysis of scientific literature; analysis and generalization; statistics and comparisons; classification of theoretical material and development of recommendations. The solution of the objectives set in the work was carried out using the systematic approach in the selection of material and statistical methods of analysis of literature data.

The main results make it possible to conclude that the Association Agreement between Ukraine and the EU provides for the allocation of financial assistance to Ukraine in accordance with its needs, sectoral capacity and progress in implementing reforms. The lack of membership prospects in the Association Agreement limits its potential to stimulate large-scale changes in society, which can only be offset by a qualitative increase in EU financial assistance to Ukraine, primarily through the European Structural and Investment Funds.

The basis of Ukraine's strategy aimed at increasing financial support from the EU should be the mutual interest of the parties in transforming Ukraine from a consumer to a contributor to European security. This task requires a correct assessment of the current situation and trends in its development; and overcoming Ukraine's critical weaknesses in political and security spheres.

Keywords: *international financial organizations, EU financial assistance, sustainable development goals, financial mechanisms, sources of funding*

Стаття надійшла до редколегії 1 листопада 2021 року